

<p>ACTA UNIVERSITATIS LODZIENSIS FOLIA BOTANICA (Acta Univ. Lodz., Folia bot.)</p>	<p>16</p>	<p>65–71</p>	<p>2001</p>
--	-----------	--------------	-------------

Krzysztof Rostański, Piotr Witosławski

**NOWE STANOWISKA GATUNKÓW Z RODZAJU
OENOTHERA (ONAGRACEAE) W ŚRODKOWEJ POLSCE**

**NEW LOCALITIES OF SPECIES OF GENUS
OENOTHERA (ONAGRACEAE) IN CENTRAL POLAND**

ABSTRACT: As a result of research conducted in central Poland between 1999 and 2000 localities of *Oenothera flamingina* Hudziok were noted, a new species for central Poland, and new localities of previously noted 14 species and permanent hybrids of the genus *Oenothera* L.

Treść

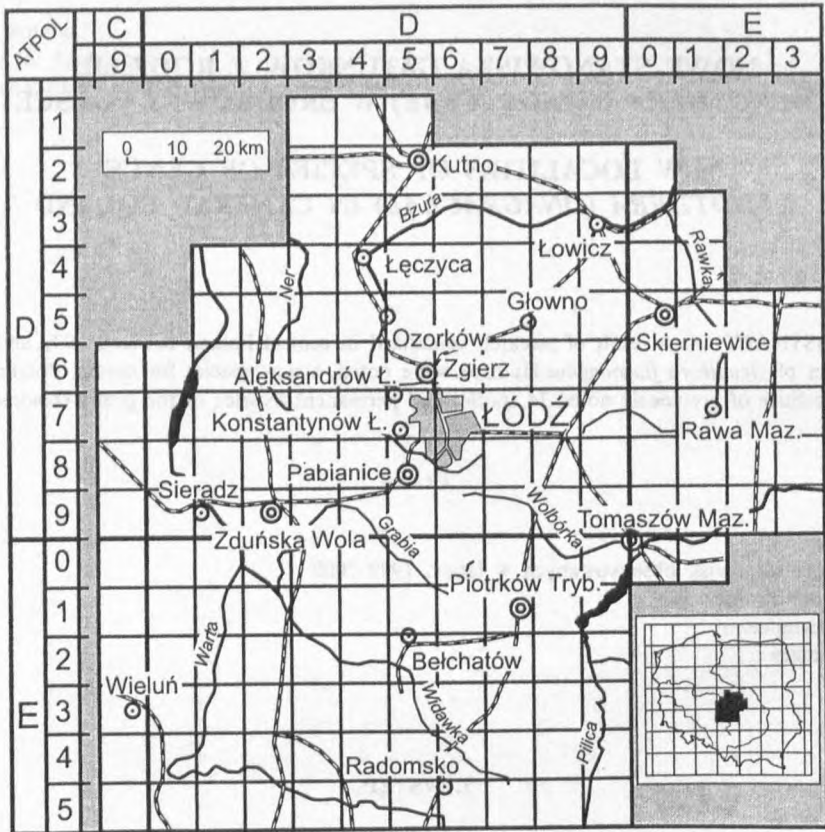
1. Wstęp
2. Wykaz stanowisk obserwowanych w latach 1999–2000
3. Podsumowanie
4. Piśmiennictwo
5. Summary

1. WSTĘP

Prezentowany artykuł jest doniesieniem uzupełniającym wcześniejsze dane o rozmieszczeniu gatunków z rodzaju *Oenothera* L. w środkowej Polsce (Rostański, Witosławski 2000). Zawiera informacje o stanowiskach 15 gatunków wiesiołków i ich mieszańców, zanotowanych w latach 1999–2000. Charakterystykę terenu badań oraz metodykę prac terenowych przedstawiono w poprzedniej pracy autorów, poświęconej temu tematowi (Rostański, Witosławski 2000). Zielnikowe materiały dokumentacyjne złożone zostały w Zielniku Katedry Botaniki Systematycznej Uniwersytetu

Śląskiego w Katowicach – KTU i w Zielniku Katedry Geobotaniki i Ekologii Roślin Uniwersytetu Łódzkiego – LOD (Mirek, Musiał, Wójcicki 1997).

Wykaz gatunków stwierdzonych na badanym terenie przedstawiono w układzie alfabetycznym w odniesieniu do siatki ATPOL (rys. 1.) (Zając 1978). Dla każdego stanowiska podano kolejno: siedlisko, przybliżoną liczebność obserwowanej populacji, autora obserwacji i rok obserwacji.

Rys. 1. Położenie terenu badań w siatce ATPOL

Fig. 1. The localization of the investigated area inside the net of ATPOL

W wykazie gatunków zastosowano skróty: * – rozproszone pojedyncze osobniki lub mała populacja (do 10 osobników), ** – średnia populacja (od ponad 10 do 30 osobników); *** – duża populacja (ponad 30 osobników); KR – Krzysztof Rostański, PW – Piotr Witosławski.

2. WYKAZ STANOWISK OBSERWOWANYCH W LATACH 1999–2000

Oenothera acutifolia Rostański

DD99: Ujazd, przyzma żwiru * – KR, PW 2000.

Oenothera biennis L.

DD52: Kłódno, przy torach kolejowych * – KR, PW 2000; **DD53:** Biała Góra, przydroże ** – KR, PW 2000; **DD55:** droga Dąbrówka Wielka – Rosanów, ugór *** – KR, PW 2000; Rosanów ul. Główna, nieużytek *** – KR, PW 2000; Rosanów ul. Telefoniczna, przydroże *** – KR, PW 2000; **DD60:** droga Dobra – Dąbrowa, ugór *** – KR, PW 2000; droga Dąbrowa – Siedlątków (w pobliżu skrzyżowania z drogą do Rzechty), żwirownia *** – KR, PW 2000; **DD65:** Zgierz ul. Piłsudskiego, opuszczony ogród ** – KR, PW 2000; Zgierz ul. Piątkowska (w pobliżu wiaduktu kolejowego), nieużytek *** – KR, PW 2000; droga Dąbrówka Wielka – Rosanów, przydroże *** – KR, PW 2000; **DD66:** Łódź ul. Łagiewnicka (w pobliżu rz. Bzury), nieużytek *** – KR, PW 2000; Łódź ul. Okólna (w pobliżu Bzury), wysypisko gruzu ** – KR, PW 2000; **DD67:** Stryków ul. Ozorkowska, ugór *** – PW 2000; **DD75:** Aleksandrów Łódzki ul. Pabianicka, przydroże *** – PW 2000; **ED90:** Tomaszów Maz. ul. Ujezdźka (przy ul. Nowej), nieużytek *** – KR, PW 2000; Tomaszów Maz. ul. Wysoka, przydroże ** – KR, PW 2000; Tomaszów Maz. ul. Piaskowa (przy ul. Wysokiej), nieużytek ** – KR, PW 2000; Tomaszów Maz. ul. Piaskowa (w pobliżu rz. Lubochenki), nieużytek ** – KR, PW 2000; Tomaszów Maz. ul. Luboszevska, nieużytek *** – KR, PW 2000; **EE00:** Tomaszów Maz. ul. Spalska (przy ul. Rawskiej), nieużytek ** – KR, PW 2000; Tomaszów Maz. ul. Rawska, nieużytek * – KR, PW 2000; Tomaszów Maz., ul. J.M. Mireckiego (przy stacji benzynowej koło mostu na rz. Pilicy, nieużytek *** – KR, PW 2000.

Oenothera depressa Greene

DD55: Rosanów ul. Telefoniczna, przydroże *** – KR, PW 2000; **DD65:** Zgierz ul. Piątkowska (w pobliżu wiaduktu kolejowego), przydroże * – KR, PW 2000; **DD67:** Stryków ul. Ozorkowska, przydroże ** – PW 2000.

Oenothera flaemingina Hudziok

DD55: droga Emilia – Lućmierz (przy skrzyżowaniu z drogą do Rosanowa), przydroże * – KR, PW 2000; **DD66:** Łódź ul. Okólna (w pobliżu rz. Bzury), wysypisko gruzu * – KR, PW 2000.

Oenothera hoelscheri Renner ex Rostański

DD55: Rosanów ul. Główna, nieużytek * – KR, PW 2000; (var. *rubricalyx*) Rosanów ul. Główna, nieużytek * – KR, PW 2000; **DD65:** (var. *rubricalyx*) Zgierz ul. Piłsudskiego, opuszczony ogród ** – KR, PW 2000; (var. *rubricalyx*) Zgierz ul. Piątkowska (w pobliżu wiaduktu kolejowego), nieużytek ** – KR, PW 2000; **DD66:** (var. *rubricalyx*) Łódź ul. Okólna (w pobliżu rz. Bzury), wysypisko gruzu ** – KR, PW 2000; **ED90:** Tomaszów Maz. ul. Piaskowa (w pobliżu rz. Lubochenki), nieużytek ** – KR, PW 2000; Tomaszów Maz. ul. Luboszevska, nieużytek * – KR, PW 2000; **EE00:** Tomaszów Maz. ul. Spalska (przy ul. Rawskiej), nieużytek ** – KR, PW 2000.

Oenothera paradoxa Hudziok

DD52: Bronówek, nieużytek *** – KR, PW 2000; **DD55:** Rosanów ul. Telefoniczna, ugór ** – KR, PW 2000; **DD66:** droga Stryków–Anielin (w pobliżu przejazdu kolejowego), piaszczyste przydroże * PW 1998; Smolice, łąka na brzegu rz. Moszczenicy * – PW 2000; Łódź ul. Łągiewnicka (w pobliżu rz. Bzury), nieużytek * – KR, PW 2000; Łódź ul. Okólna (w pobliżu rz. Bzury), wysypisko gruzu * – KR, PW 2000; **DD99:** Ujazd, nieużytek * – KR, PW 2000.

Oenothera pseudosuaveolens nom. provis.

DD65: Zgierz ul. Piłsudskiego, opuszczony ogród *** – KR, PW 2000; **DD66:** Łódź ul. Okólna (w pobliżu rz. Bzury), wysypisko gruzu ** – KR, PW 2000; **ED90:** Tomaszów Maz. ul. Piaskowa (przy ul. Wysokiej), nieużytek * – KR, PW 2000; Tomaszów Maz. ul. Piaskowa (w pobliżu rz. Lubochenki), nieużytek * – KR, PW 2000; Tomaszów Maz. ul. Luboszevska, nieużytek *** – KR, PW 2000; **EE00:** Tomaszów Maz. ul. Spalska (przy ul. Rawskiej), nieużytek * – KR, PW 2000; Tomaszów Maz. ul. Rawska, nieużytek * – KR, PW 2000; Tomaszów Maz., ul. J.M. Mireckiego (przy stacji benzynowej koło mostu na rz. Pilicy, nieużytek *** – KR, PW 2000.

Oenothera pycnocarpa Atk. et Bartl. in Bartl.

DD55: Rosanów ul. Główna, nieużytek * – KR, PW 2000; Rosanów ul. Telefoniczna, przydroże * – KR, PW 2000; Aleksandria, ugór *** – KR, PW 2000; **DD66:** droga Stryków–Anielin (w pobliżu przejazdu kolejowego), nieużytek * PW 2000; Łódź ul. Łagiewnicka (w pobliżu rz. Bzury), nieużytek *** – KR, PW 2000.

Oenothera royfraseri R. R. Gates

DD65: Zgierz ul. Piątkowska (w pobliżu wiaduktu kolejowego), nieużytek * – KR, PW 2000.

Oenothera rubricaulis Kleb.

DD55: droga Dąbrówka Wielka – Rosanów, ugór *** – KR, PW 2000; Aleksandria, ugór *** – KR, PW 2000; **DD65:** Zgierz ul. Piłsudskiego, opuszczony ogród ** – KR, PW 2000; Dąbrówka Wielka, przydroże ** – KR, PW 2000; droga Dąbrówka Wielka – Rosanów, przydroże * – KR, PW 2000; **DD99:** Ujazd, nieużytek ** – KR, PW 2000; **ED90:** Tomaszów Maz. ul. Piaskowa (przy ul. Wysokiej), nieużytek * – KR, PW 2000; Tomaszów Maz. ul. Luboszevska, nieużytek *** – KR, PW 2000; **EE00:** Tomaszów Maz., między rez. „Niebieskie Źródła” a brzegiem rz. Pilicy, ugór *** – KR, PW 2000.

Oenothera victorini R. R. Gates et Catches in R. R. Gates

DD55: Rosanów ul. Telefoniczna, przydroże * – KR, PW 2000; **DD99:** Ujazd (plac przykościelny), nieużytek przy murze ** – KR, PW 2000.

Oenothera wienii Renner ex Rostański

DD55: Rosanów ul. Główna, nieużytek * – KR, PW 2000; Rosanów ul. Telefoniczna, przydroże ** – KR, PW 2000.

Oenothera biennis L. x *Oe. rubricaulis* Kleb.

ED90: Tomaszów Maz. ul. Luboszevska, nieużytek *** – KR, PW 2000.

Oenothera paradoxa Hudziok x *Oe. biennis* L.

DD66: Łódź ul. Okólna (w pobliżu Bzury), wysypisko gruzu * – KR, PW 2000.

Oenothera pseudosuaveolens nom. provis. x *Oe. biennis* L.

DD65: Zgierz ul. Piłsudskiego, opuszczony ogród * – KR, PW 2000.

3. PODSUMOWANIE

Prowadzone w latach 1979–1998 badania terenowe oraz krytyczna rewizja okazów przechowywanych w Zielniku Katedry Geobotaniki i Ekologii Roślin Uniwersytetu Łódzkiego (LOD) wykazały występowanie w środkowej Polsce 16 gatunków z rodzaju *Oenothera* L. i ich trwałych mieszańców (Rostański, Witosławski 2000). Badania kontynuowane w latach 1999–2000 pozwoliły zidentyfikować nowy dla środkowej Polski gatunek *Oenothera flaemingina* Hudziok, notowany dotąd w innych regionach kraju (Rostański, Witosławski 1998) oraz uzupełnić dotychczasowy stan wiedzy o nowe stanowiska podawanych już wcześniej 14 gatunków wiesiołków i ich mieszańców. Nie można wykluczyć, że przynajmniej część podawanych wcześniej stanowisk *Oenothera rubricaulis* Kleb. x *Oe. victorini* R. R. Gates et Catches in R. R. Gates w środkowej Polsce (Rostański, Witosławski 2000) odnosi się do *Oenothera flaemingina* Hudziok. Stanowisko systematyczne wątpliwych populacji oraz rozmieszczenie *Oenothera flaemingina* Hudziok w Polsce będą przedmiotem osobnego opracowania (Rostański, Witosławski w druku). Ogółem, na obszarze środkowej Polski, stwierdzono dotąd występowanie 17 gatunków wiesiołków i ich trwałych mieszańców.

4. PIŚMIENNICTWO

- Rostański K., Witosławski P. 1998. *Oenothera flaemingina* Hudziok – nowy gatunek flory Polski. [W:] *Botanika polska u progu XXI wieku. Materiały sympozjum i obrad sekcji 51 Zjazdu Polskiego Towarzystwa Botanicznego*. Gdańsk 1998: 418.
- Rostański K., Witosławski P. 2000. Rozmieszczenie gatunków z rodzaju *Oenothera* (*Onagraceae*) w środkowej Polsce. *Acta Biol. Sil.*, 35 (52): 49–76.
- Rostański K., Witosławski P. (w druku). *Oenothera flaemingina* Hudziok – the new species of flora of Poland. *Fragm. Flor. Geobot.*

- Mirek Z., Musiał L., Wójcicki J.J. 1997. *Polish herbaria*. Pol. Bot. Stud. Guidebook Series, 18: 1–116.
- Zajęc A. 1978. *Atlas of distribution of vascular plants in Poland (ATPOL)*. Taxon, 27, 5–6: 481–484.

5. SUMMARY

Species diversity and distribution of species of the genus *Oenothera* L. have not been widely studied until recently. Research conducted between 1979–1998 and detailed analysis of specimens kept in the herbarium of the Faculty of Geobotany and Plant Ecology of the Łódź University (LOD) made it possible to identify in central Poland 16 species of the genus *Oenothera* L. and their permanent hybrids (Rostański, Witosławski 2000). The research continued in 1999–2000 broadened the present knowledge by sites of *Oenothera flaevingina* Hudziok, a new species for central Poland, and new sites of previously noted species and hybrids of the genus *Oenothera* L. The localization of sites was referred to ATPOL square fields (Zajęc 1978). In the area of central Poland 17 species of the genus *Oenothera* L. and their permanent hybrids have been noted.

Prof. dr hab. Krzysztof Rostański
Katedra Botaniki Systematycznej
Uniwersytetu Śląskiego
ul. Jagiellońska 28, 40-032 Katowice

Wpłynęło do Redakcji
Folia botanica
2.11.2000

Dr Piotr Witosławski
Katedra Geobotaniki i Ekologii Roślin
Uniwersytetu Łódzkiego
ul. Banacha 12/16, 90-237 Łódź